

Wat bracht het Commissariaat in kaart over betrouwbaarheid van journalistiek media-aanbod?

Commissariaat
voor de Media

Het belang van betrouwbaar journalistiek media-aanbod

Het media-aanbod is de afgelopen jaren flink veranderd. Digitalisering en de komst van sociale media hebben er onder andere toe geleid dat het medialandschap groter en gevarieerder is dan ooit tevoren. Betrouwbaarheid van journalistiek media-aanbod is hierdoor nog belangrijker geworden. Betrouwbare informatie is essentieel voor een

goed functionerende democratie. Want via informatie kunnen mensen zich een mening vormen, waarmee ze invloed kunnen uitoefenen op het bestuur van hun gemeente, provincie en land. Daarom vraagt betrouwbaarheid van journalistiek media-aanbod blijvend aandacht, ook van het Commissariaat als toezichthouder op de mediasector.

Hoe komt betrouwbaar journalistiek media-aanbod tot stand?

Journalistiek media-aanbod dat wordt gemaakt door redacties die:

- **Extern onafhankelijk zijn georganiseerd**, zoals het hebben van regels over het aannemen van giften of het hebben van nevenfuncties
- **Intern onafhankelijk zijn georganiseerd**, zoals het hebben van een redactieraad of de rolverdeling tussen bestuurder en hoofdredacteur
- **Journalistieke principes toepassen**, zoals het verifiëren van feiten, het gebruiken van betrouwbare bronnen en het duidelijk onderscheiden van feiten, beweringen en meningen

Hoe zorgen de landelijke publieke omroepen voor betrouwbaar journalistiek media-aanbod?

- 1. Organisatiestructuur:** de wijze waarop de organisatie is ingericht, zoals de aanwezigheid van een redactieraad
- 2. Universele journalistieke afspraken:** de afspraken die journalisten onderling hebben gemaakt. Bijvoorbeeld de code van Bordeaux en de Journalistieke Code van de NPO
- 3. Eigen journalistieke afspraken:** de afspraken die omroepen zelf hebben gemaakt, zoals media(gedrags) codes en redactiestatuten
- 4. Journalistieke werkwijze:** de wijze waarop makers journalistieke principes toepassen en hun werk evalueren
- 5. (Bij)scholing:** de wijze waarop makers kennis delen over journalistieke principes, codes en statuten en hoe zij zich blijven ontwikkelen
- 6. Transparantie & verantwoording:** de wijze waarop omroepen hun werkwijze en journalistieke keuzes openbaar maken en hoe zij hierover verantwoording afleggen, zoals door inzicht te geven over de totstandkoming van een programma op hun website
- 7. Organisatiecultuur:** de cultuur op de redactievloer ondersteunt en bevordert het toepassen van journalistieke principes
- 8. Toetsing naleving journalistieke afspraken:** de mate waarin journalistieke principes worden getoetst en waar nodig bijgestuurd door omroepen, maar ook door partijen zoals NPO, ombudsman en Commissariaat

Toelichting

Het Commissariaat voor de Media heeft inventariserend onderzoek gedaan naar de wijze waarop de landelijke publieke omroepen betrouwbaarheid borgen van hun journalistieke media-aanbod. Het Commissariaat velt in het onderzoek geen oordeel over de mate van de betrouwbaarheid van het media-aanbod zelf, of de mate waarin de maatregelen van de omroepen voldoende zijn om betrouwbaarheid te borgen. We definiëren betrouwbaar journalistiek media-aanbod op basis van de Code van Bordeaux, de Code voor de Journalistiek van het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteurs, de Journalistieke Code Nederlandse Publieke Omroep (NPO) (versie die gold tot 1 juli 2023), Leidraad van de Raad voor de Journalistiek (RvdJ), de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021 en de beleidsregel governance en interne beheersing van het Commissariaat. De acht categorieën waarborgen zijn het resultaat van onderzoek naar de beleidsdocumenten van en gesprekken met de landelijke publieke omroepen, de NPO, de ombudsman voor de publieke omroepen, de NVJ en RvdJ.